

Fiske & Vatten

Mars 2018

Vårligt, på något vis

Jag gillar vintern. Det tog ett tag innan den kom igång, men sen har den bara fortsatt. Skridskor på sjöar, och skidor på längden och tvären, på fält och i fjäll. Och det är fortfarande massa snö.

Det har också varit kallt, och kallt ganska länge faktiskt. I kombination med frisk vind från fel håll blir det kallt även inomhus om man bor i ett gammalt hus på landet. Det har varit frusna vattenkoppar för hästarna, och det har varit frusna ledningar under huset. Samtidigt ger detta fina tillfällen till sköna stunder framför braskaminen med en god bok.

Gillar man vinter, finns det också fina tillfällen

att hålla sig i form. En kvällstur med löparskidor på fälten med pannlampa innan man kryper under fällen, är härligt. En sämre idé är influensa. Det provade jag i år, och vill absolut inte rekommendera.

Jo, vi har mycket snö, och tung snö, och inte så tjock is under den. Det gör att det blir stöp och blött när man åker skidor eller skoter på sjöarna, men det positiva är att de yngre inte heller kan plocka ut sina bilar på isarna!

Restaureringen av Vallentunasjön

Vi planerar för fullt verksamheten för 2018. Vi har nu fiskat ett antal år för att få ett klarare vatten. Därtill har vi också jobbat med internbelastningen och tillflödet av näringsämnen. Det har blivit bättre i sjön, men det har inte blivit ett stort systemskifte, vilket vi kanske trodde i början. Det vi gör nu, är att brett diskutera hur vi går vidare med att på effektivast vis ”fånga” fosfor.

Småkraftverk och dammar

I dagarna kom det nya förslag kring uppdatering av miljötillstånd för dammar <http://omni.se/uppgorelse-over-blocken-nya-regler-om-vattenkraft/a/XweLbb> Riktigt vad detta innebär i detaljerna vet vi inte ännu. Just detta avser dammar för vattenkraftverk, alltså inte andra dammar (ännu?). Det vi kan ana är att Länsstyrelserna kommer att fortsätta inventera dammarna i sina län. Och de som utgör möjliga säkerhetsrisker och miljöproblem kommer att avkrävas klassificeringar

och åtgärder för detta, och tillsyn efter den riskklassning de tillhör. Hög risk=hög tillsynskostnad!

Det finns också fortfarande många dammar, och gamla små kraftverk, som inte har något tillstånd för sin drift, eller villkor. Då kommer Länsstyrelserna kräva att man skaffar detta. Detta är inte heller något speciellt märkvärdigt. En damm måste ha villkor för hur högt och hur lågt vattnet för vara, och hur mycket, eller lite, vatten som ska passera, eftersom dessa frågor har mycket stor betydelse för miljö, säkerhet och andra fastigheter i närområdet. Har man skött det snyggt i alla år, är det så klart rimligt att man också får villkor som liknar detta i framtiden.

Det vi i vårt jobb stöter på kring dessa frågor nu är till exempel dammar i tätort som skapar trevliga vattenspeglar, men då också utgör passagehinder. Det som man ofta då inte vet är att Miljödomstolen sällan tillstyrker en damm om den inte har någon ”nytta”. Behövs den inte för vattenkraft eller liknande, räcker det inte med att det är ”trevligt” med en vattenspegel. Likaså måste tillståndet för ett kraftverk och dess damm kostnads- mässigt kunna vägas mot intäkten från verksamheten vad avser nya anpassningar. Har dammen hög risk, och därmed kostnad, och det blir dyrt att bygga fiskväg, och intjänandet från verksamheten inte tydligt kan

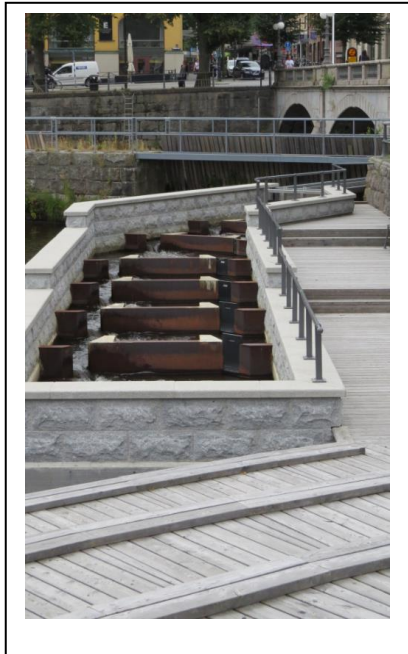
bära detta, blir det svårt få tillstånd.

Vi ser också att det finns många mindre dammar uppe i skogen, där dammen idag inte har någon annan nytta än att hålla uppe vattnet i en mindre sjö. ”Onyttan” är då ofta att dammen inte kan passeras av fisk, och att ägaren har ett tydligt ansvar för dammen. Då när

Länsstyrelsen ställer krav på lagligförklaring, väljer ofta ägaren istället att riva ut dammen och köra en fast tröskel. Då kan i bästa fall ansvaret upphöra. Problemet kanske då blir att bryggor, grund och badplatser på olika vis förändras. Dessa skäl är inte tillräckliga för att dammägaren ska tvingas fortsätta sköta en

damm som vederbörande hellre river ut. Ibland uttrycker övriga fastighetsägare att dessa istället kan ta över ansvar och drift av dammen. Det är ingen bra lösning, då det är dyrt att få tillståndet, det kan bli mycket dyrt med ansvaret, och, att Miljödomstolen sällan anser att man har kompetens, ekonomi och uthållighet att ta detta ansvar. Läs gärna mer här https://www.idrelay.com/v4_idrweb.asp?q=3FC-897-16DA-1E med nyheter från Vattenmyndigheterna.

Det finns ett vanligt förekommande problem till som vi stöter på. Miljöintresset att ordna passagemöjligheter för naturen kring en damm (fiskväg) kontra kulturaspekten. Gamla dammar är inte sällan knutna till kulturhistoriskt intressanta platser, arkeologiska fynd och historiska lämningar. I en gammal miljö vill man kunna bevara utseende, funktion och åskådlighet i ett historiskt perspektiv. Vill fastighetsägaren då riva ut dammen, då han inte längre har nån (ekonomisk) nytta av den, uppstår ibland konflikter. Först att hantera denna fråga är samlingsmyndigheten Länsstyrelsen, där både naturvårds-, och kulturvårdsansvar vilar.

Detta ansvar kan bara landa i ett enda beslut, då man ju är en myndighet. Att kunna bevara en gammal damm i en kulturmiljö kan vara svårt, om inte dammägaren själv vill detta. Det är mycket sällan Miljödomstolen avslår en ansökan om utrivning. Miljöbalken kräver att nya domar för dammar på något vis löser passagen för fisk och andra organismer. Kulturhistoria och hävd är motargument. Men en dammägare kan inte tvingas ha kvar en damm som han inte vill ha.

Det finns väldigt många mycket små kraftverk där väldigt lite el produceras, men där miljöskadan är mycket stor. Detta vill man ändra på. Just el är något där värdet av närproducerat är väldigt litet! De närmsta åren kommer kräva en hel del arbete kring dämmen, säkerhet, miljö och kultur.

Norconsult idag

Vi expanderar, vi rekryterar, vi kraftsamlar och vi får spännande nya uppdrag. Det händer mycket inom företaget <https://www.norconsult.se/> Det är stora infrastrukturfrågor, det är innovativa lösningar och studenter söker sig till oss.

Glada Påsk och vårhälsningar

Björn Tengelin

Fiskeribiolog Miljökonsult
Norconsult AB
 Stortorget 8
 SE-702 11 ÖREBRO
 Tel: +46 (0)10-141 83 93
 070-693 04 88
 bjorn.tengelin@norconsult.com
 www.norconsult.se

>((((((o>x<o))))))<

